

03-37-

BOSNA I HERCEGOVINA**Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice****Sektor za ljudska prava****BOSNA I HERCEGOVINA****Ministry for Human Rights and Refugees****Department for human rights**Broj : 01-50-4544-1/11
Sarajevo, 9.11.2011. godinc**Ministarstvo za pravde BiH**
n/r Sandra Srdanović, stručna savjetnica**Ministarstvo civilnih poslova BiH**
n/r Adisa Fakić, viša stručna saradnica**Skretarijat Parlamentarne skupštine BiH**
n/r sekretara**Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigracije, izbjeglice, azil i etiku Parlamentarne skupštine BiH**
n/ Emine Jahić, sekretara**Direkcija za evropske integracije BiH**
n/r direktora**Visoko sudsko i tuzilačko vijeće BiH**
n/r direktora**Agencija za državnu službu BiH**
n/r direktora**Ombudsmen za ljudska prava BiH**
n/r ombudsmena**Regulatoran agencija za komunikacije**
n/r direktora**BHT**
n/r direktora**Medurcligijsko vijeće u BiH**
n/r predsjednika**Federalno ministarstvo obrazovanja i kulture**
n/r ministra**Federalna uprava policije**
n/r direktora**Federalna televizija**
n/r direktora**Agencija za državnu službu Federacije BiH**
n/r direktora

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

14. 11. 2011

Broj	03/a, 03/6 - 87 - 1157/11
Broj prijave	

11-11-2011

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske
n/r Zorica Garača, šef odsjeka

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske
n/r ministra

Uprava policije Republike Srpske
n/r direktora

Agencija za državnu upravu Republike Srpske
n/r direktora

Sekretarijat za vjere Republike Srpske
n/r direktora

Radio televizija Republike Srpske
n/r direktora

Vlada Brčko distrikta BiH
n/r gradonačelnika

Policija Brčko distrikta BiH
n/r šefa policije

Vijeće za nacionalne manjine pri Parlamentarnoj skupštini BiH
n/r Nedžada Jusića, predsjednika

Savjet za nacionalne manjine pri Narodnoj skupštini RS
n/r Vladimira Blahe, podpredsjednika

Vijeće za nacionalne manjine Federacije BiH
n/r Sanja Bogdanović, predsjedavajuća

**P R E D M E T : Dostava Informacija o provođenju mjera i načela utvrđenih
Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća
Evrope (po članovima Okvirne konvencije), traži se**

Poštovani,

Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u obavezi je da do kraja ove godine izradi i dostavi **Treći izvještaja Bosne i Hercegovine o zakonodavnim i drugima mjerama na provođenju načela utvrđenih u Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope.**

Bosne i Hercegovina je 24. februara 2000. godine ratifikovala Okvirnu konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope, a 2003. godine donijela Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Imajući u vidu navedeno molimo Vas da nam, u okviru svojih nadležnosti, a u cilju prikupljanja što relevantnijih podataka vezanih za nacionalne manjine, dostavite Informacije i podatke po Upitniku, koji vam u prilogu dostavljamo o provođenju mjera i načela utvrđenih

Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope (po članovima Okvirne konvencije). Molim vas da odgovorite na pitanja po članovima Okvirne konvencije koji su u vašoj nadležnosti.

Podaci se trebaju odnositi na izvještajni period od avgusta 2007. godine do danas i trebaju biti iskazani pojedinačno (po godinama).

Molimo Vas da nam najkasnije do 18. novembra 2011. godine dostavite tražene informacije, kako bi se o njima moglo raspravljati na sastanku radne grupe za izradu Trećeg izvještaja. Gore navedene podatke, osim službenim putem (Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Trg Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo), molimo Vas obavezno dostaviti i putem elektronske pošte na: samir.slaku@mhr.gov.ba ili adnan.jasika@mhr.gov.ba

S poštovanjem,

OKVIRNA KONVENCIJA za zaštitu nacionalnih manjina

Član 3.

1. Svaki pripadnik nacionalne manjine ima pravo da slobodno bira da se prema njemu ophode ili ne ophode kao takvom i neće doći u nepovoljan položaj zbog takvog opredjeljenja ili vršenja prava vezanih za to opredjeljenje.
2. Pripadnici nacionalnih manjina mogu da vrše ona prava i uživaju slobode koje proizilaze iz načela sadržanih u ovoj Okvirnoj konvenciji, pojedinačno ili u zajednici s drugima.

Član 4.

1. Ugovornice se obavezuju da zajamče pripadnicima nacionalnih manjina ravnopravnost pred zakonom i jednaku zakonsku zaštitu. U tom smislu zabranjena je bilo kakva diskriminacija na osnovu pripadnosti nacionalnoj manjini.
2. Ugovornice se obavezuju da usvoje, gdje je to potrebno, odgovarajuće mjere za unapređenje, u svim oblastima ekonomskog, socijalnog, političkog i kulturnog života, pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i onih koji pripadaju većini. U tom pogledu će voditi računa o posebnim uslovima pripadnika nacionalnih manjina.
3. Mjere usvojene shodno stavu 2. ne smatraju se aktom diskriminacije

PITANJA:

1. Da li imate podatke vezano za broj i vrstu žalbi, predstavki vezanih za diskriminaciju osoba – pripadnika nacionalnih manjina po oblastima – javno zapošljavanje, pravo na obrazovanje i pravo na korišćenje uslugu zdravstvenog osiguranja itd. ;

2. Da li imate podatke o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina i „ostalih“ u Bosni i Hercegovini u državnim službama na svim nivoima, ako i imenovanih sudija i tužilaca na svim nivoima;

3. Aktivnosti na implementaciji presude Evropskog suda za ljudska prava „Sejdić – Finci“.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, Ombudsmen za ljudska prava BiH, Agencija za državnu službu BiH, Agencija za državnu upravu Republike Srpske, Agencija za državnu službu Federacije BiH, Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH)

Član 5.

1. Ugovornice se obavezuju da unapređuju uslove potrebne za održavanje i razvijanje kulture pripadnika nacionalnih manjina i očuvanje neophodnih elemenata njihovog identiteta: vjere, jezika, tradicije i kulturnog naslijeđa.
2. Bez štete po mjere preduzete u okviru svoje opšte integracione politike, ugovornice će se uzdržati od politike i prakse asimilacije pripadnika nacionalnih manjina protivno njihovoj volji i štiteći ih od svake akcije usmjerene ka takvoj asimilaciji.

Član 6.

1. Ugovornice treba da podstiču duh tolerancije i međukulturnog dijaloga i preduzimaju efikasne mjere za unapređenje uzajamnog poštovanja i razumijevanja i saradnje među svim ljudima koji žive na njihovoj teritoriji, bez obzira na njihov etnički, kulturni, jezički ili vjerski identitet, posebno u oblasti obrazovanja, kulture i medija.

PITANJA:

1. Da li su u navedenom vremenskom periodu razvijani reformski procesi odnosno entitetska strategije, akcioni planovi i projekti koji su za cilj imali unapređenje postojećeg stanja kulture za pripadnike nacionalnih manjina;

2. Da li je bilo programa, projekata, inicijativa ili aktivnosti potrebnih za održavanje i razvijanje kulture pripadnika nacionalnih manjina i očuvanje neophodnih elemenata njihovog identiteta: vjere, jezika, tradicije i kulturnog naslijeđa;

3. Da li ima zaključenih ugovora, sporazuma ili programa u svrhu jačanja kulturne saradnje u skladu sa načelima dobrosusjedstva, prijateljskih odnosa i saradnje među državama vezano za nacionalne manjina u Bosni i Hercegovini.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Ministarstvo civilnih poslova BiH, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Vlada Brčko Distrikta BiH)

Član 6.

2. Ugovornice se obavezuju da preduzmu odgovarajuće mjere zaštite lica izloženih prijetnjama ili diskriminaciji, neprijateljstvima ili nasilju zbog svog etničkog, kulturnog, jezičkog ili vjerskog identiteta.

PITANJE:

1. Da li imate za navedeni period evidentirane slučajeve lica izloženih prijetnjama ili diskriminaciji, neprijateljstvima ili nasilju zbog svog etničkog, kulturnog, jezičkog ili vjerskog identiteta.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Visoko sudsko i tuzilačko vijeće BiH, Federalna uprava policije, Uprava policije Republike Srpske, Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine)

Član 7.

Ugovornice će obezbjediti poštovanje prava svakog pripadnika nacionalne manjine na slobodu mirnog okupljanja, slobodu udruživanja, slobodu izražavanja i slobodu misli, savjesti i vjeroispovesti.

PITANJE:

1. Da li imate za navedeni period evidentirane slučajeve kršenja ili ugrožavanja slobode mirnog okupljanja, slobodu udruživanja, slobodu izražavanja i slobodu misli, savjesti i vjeroispovesti.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Visoko sudsko i tuzilačko vijeće BiH, Federalna uprava policije, Uprava policije Republike Srpske, Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine)

Član 8.

Ugovornice se obavezuju da priznaju svakom pripadniku nacionalne manjine pravo da slobodno izražava svoja vjerska uvjerenja i da osniva vjerske institucije, organizacije i udruženja.

PITANJE:

1. Da li imate za navedeni period evidentirane slučajeve kršenja ili ugrožavanja pripadnika nacionalne manjine da slobodno izražava svoja vjerska uvjerenja i da osnivaju vjerske institucije, organizacije i udruženja.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Visoko sudsko i tuzilačko vijeće BiH, Federalna uprava policije, Uprava policije Republike Srpske, Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Međureligijsko vijeće u BiH; Sekretarijat za vjerc Republike Srpske)

Član 9.

1. Ugovornice se obavezuju da priznaju da pravo svakog pripadnika nacionalne manjine na slobodu izražavanja obuhvata slobodu uvjerenja i primanja i davanja informacija i ideja, na manjinskom jeziku, bez ometanja od strane vlasti i bez obzira na granice. Ugovornice će obezbjediti, u okviru svojih pravnih sistema, da pripadnici nacionalnih manjina imaju pristup sredstvima javnog informisanja bez diskriminacije.

2. Stav 1. ne sprječava ugovornice da zatraže odobrenje, bez diskriminacije i na osnovu objektivnih kriterija za emitovanje radio i TV emisija ili otvaranje bioskopskih preduzeća.
3. Ugovornice neće ometati stvaranje i korišćenje štampanih sredstava javnog informisanja od strane pripadnika nacionalnih manjina. U zakonskim okvirima za zvučni radio i televizijske emisije, obezbjediće koliko je god moguće, a uzimajući u obzir odredbe stava 1, da pripadnici nacionalnih manjina dobijaju mogućnost stvaranja i korišćenja sopstvenih sredstava javnog informisanja.
4. U okviru svojih pravnih sistema, ugovornice će usvojiti adekvatne mjere da se pripadnicima nacionalnih manjina olakša pristup sredstvima javnog informisanja i u cilju unapređenja tolerancije i omogućavanja kulturnog pluralizma.

PITANJE:

1. Da li imate podatke o ukupnom broju TV i radijo emisija i priloga kao i prilog i članaka od strane printanih medija u cjelini koji su za temu imali oblast promoviranje i zaštitu prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini;

2. Ukupan broj i vrstu žalbi zaprimljenih od strane pojedinaca, nadležnih institucija i organizacija civilnog društva a koja se odnose na neprimjeren medijske sadržaje o pripadnicima nacionalnih manjina u BiH.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Regulatorna agencija za komunikacije BiH, BHT 1, FTV i RTRS)

Član 10.

1. Ugovornice se obavezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine na korišćenje, slobodno i bez ometanja, svog manjinskog jezika privatno i javno, usmeno ili pismeno.
2. U oblastima koje su tradicionalno ili u znatnom broju naseljene pripadnicima nacionalnih manjina, ukoliko ti pripadnici to zatraže, i kada taj zahtjev odgovara stvarnoj potrebi, potpisnice će nastojati da obezbjede koliko je to moguće, uslove koji bi omogućili da se manjinski jezik koristi u odnosima između tih pripadnika i organa uprave.
3. Ugovornice se obavezuju da zajamče pravo svakom pripadniku nacionalne manjine da bude odmah obavješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o prirodi i razlozima optužbe protiv njega i da se brani na tom jeziku, ako je potrebno, uz besplatnu pomoć tumača.

Član 11.

1. Ugovornice se obavezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine da koristi svoje prezime i ime na manjinskom jeziku i pravo na njihovo zvanično priznavanje po modalitetima utvrđenim u njihovom pravnom sistemu.
2. Ugovornice se obavezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine da na mjestima vidljivim za javnost izloži oznake, natpise i druge informacije privatnog karaktera pisane na njegovom maternjem jeziku.
3. U oblastima tradicionalno naseljenim znatnim brojem ljudi koji pripadaju nacionalnoj manjini, ugovornice će nastojati, u okviru svojih pravnih sistema,

uključujući, gdje je to pogodno, ugovore s drugim državama, a uzimajući u obzir svoje posebne uslove, da tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica i drugih topografskih oznaka namijenjenih javnosti budu ispisani na lokalnom jeziku kada postoji dovoljna tražnja za takvim oznakama.

PITANJA:

1. Da li sadržiti podatke o upotrebi manjinskih jezika koja su korištena u vođenju pojedinih upravnih i sudskih postupaka;

2. Na koji se način se informira javnost odnosno da li su rađene brošure ili drugi promidžbeni materijali kojim bi se pripadnici nacionalnih manjina kao stranke mogle upoznati sa pravom na upotrebu manjinskog jezika u ovim postupcima.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Visoko sudsko i tuzilačko vijeće BiH, Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Ministarstvo pravde Republike Srpske, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS)

Član 12.

1. Ugovornice će, gdje je pogodno, preduzeti mjere u oblasti obrazovanja i istraživanja za njegovanje kulture, istorije, jezika i vjere svojih nacionalnih manjina i većine.
2. S tim u vezi ugovornice će, između ostalog, obezbjediti odgovarajuće mogućnosti za osposobljavanje nastavnika i pristup udžbenicima i olakšati dodir između učenika i nastavnika raznih zajednica.
3. Ugovornice se obavezuju da unapređuju jednake mogućnosti pristupa obrazovanju na svim stupnjevima za pripadnike nacionalnih manjina.

Član 13.

1. U okviru sistema obrazovanja, ugovornice će priznati pravo pripadnika nacionalnih manjina na osnivanje i vođenje sopstvenih privatnih institucija za obrazovanje i osposobljavanje.
2. Vršjenje tog prava ne povlači nikakvu finansijsku obavezu za ugovornice.

Član 14.

1. Ugovornice se obavezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine da uči svoj manjinski jezik.
2. U oblastima koje su tradicionalno ili u znatnom broju naseljene pripadnicima nacionalnih manjina, ako ima dovoljno zahtjeva, ugovornice će nastojati da obezbjede, koliko god je moguće i u okviru svojih obrazovnih sistema, da pripadnici tih manjina imaju odgovarajuće mogućnosti za izvođenje nastave na maternjem jeziku ili da dobijaju časove iz tih jezika.
3. Stav 2. ovog člana primjenit će se bez štete po izučavanje zvaničnog jezika ili nastave na tom jeziku.

PITANJE:

1. Da li postoje neki udžbenici ili su urađeni nastavni programi i planovi na nekom od jezika nacionalnih manjina u BiH;

2. Da li postoje neki modeli i oblici školovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u BiH;

3. Da li imate podatke o ukupnom broju djece – pripadnika nacionalnih manjina obuhvaćenim obrazovnim sistemom, tabelarno iskazanih prema spolu, starosti i stepenu trenutnog nivoa obrazovanja koju pohađaju (predškolsko obrazovanje, osnovna škola, srednja škola, viša škola i fakultet).

4. Da li imate podatke o ukupnom broju pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u oblasti obrazovnog sistema tabelarno iskazanih prema spolu, starosti i vrsti zanimanja koju obavljaju.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Ministarstvo civilnih poslova BiH, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Vlada Brčko Distrikta BiH, Agencija za državnu službu BiH, Agencija za državnu upravu Republike Srpske, Agencija za državnu službu Federacije BiH)

Član 15.

Ugovornice će stvoriti neophodne uslove za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u kulturnom, socijalnom i ekonomskom životu i javnim poslovima, naročito onim koji se njih tiču.

PITANJE:

-Da li postoje neke kulturne aktivnosti koje se finansiraju iz državnog proračuna vezanog za zaštitu i unapređenje prava nacionalnih manjina;

-Da li imate podatke o ukupnom broju pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u oblasti javnih službi, tabelarno iskazanih prema spolu, starosti i vrsti zanimanja koja obavljaju.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Ministarstvo civilnih poslova BiH, Federalno ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Vlada Brčko Distrikta BiH, Agencija za državnu službu BiH, Agencija za državnu upravu Republike Srpske, Agencija za državnu službu Federacije BiH)

Član 17.

1. Ugovornice se obavezuju da ne ometaju pravo pripadnika nacionalnih manjina da osnivaju i održavaju slobodne i miroljubive dodire preko granice sa licima koja zakonito borave u drugim državama, posebno sa onim s kojima imaju zajednički etnički, kulturni, jezički ili vjerski identitet ili zajedničko kulturno naslijeđe.

2. Ugovornice se obavezuju da ne krše pravo pripadnika nacionalnih manjina da učestvuju u radu nevladinih organizacija, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom planu.

Član 18.

1. Ugovornice će nastojati da zaključe, gdje je potrebno, dvostrane i višestrane sporazume s drugim državama, posebno susjednim, radi obezbjeđivanja zaštite pripadnika odnosnih nacionalnih manjina.
2. Gdje je to potrebno ugovornice će preduzeti mjere za podsticaj prekogranične saradnje.

PITANJA:

1. Da li postoje sporazumi, ugovori, memorandumima sa drugim državama, posebno susjednim, radi obezbjeđivanja zaštite prava i unapređenja položaja pripadnika nacionalnih manjina;
2. Da li se izdvajaju određena finansijska sredstva ili postoje neke druge mjere koje podstiču prekograničnu saradnju vezano za nacionalne manjine u BiH posebno sa onim s kojima imaju zajednički etnički, kulturni, jezički ili vjerski identitet ili zajedničko kulturno naslijeđe;
3. Opišite aktivnosti i rad nekih od registrovanih udruženja nacionalnih manjina u BiH za navedeni vremenski period.

IZVJEŠTAJNA JEDINICA:

(Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Direkcija za evropske integracije BiH, Vijeće za nacionalne manjine pri Parlamentarnoj skupštini BiH, Savjet za nacionalne manjine pri Narodnoj skupštini Republike Srpske, Vijeće za nacionalne manjine Federacije BiH)